

ASOCIAȚIA

ROMÂNIA FĂRĂ EI

**Str. Munții Carpați 103, 052023 Sector 5, București, Tel: 0742689126,
Fax: 0214043631, gepurescu@yahoo.com, www.romaniafaraei.ro, www.rfe.ro**

Catre

Agentia pentru Protectia Mediului Vaslui

Asociatia Romania Fara Ei, organizatie legal inregistrata cu sediul in Bucuresti, Str. Munții Carpați nr 103, Sector 5, in baza prevederilor Constitutiei Romaniei, art. 35 « (3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător”, ca urmare a anuntului Agentiei pentru protectia Mediului Vaslui, formuleaza urmatoarele

OBSERVATII

Cu privire la Raportul privind impactul asupra mediului ale S.C. HALCROW ROMANIA S.R.L. pentru SC CHEVRON ROMANIA EXPLORATION AND PRODUCTION SRL - Lucrari de amenajare si foraj pentru sondele de explorare Puiesti 1B, com. Puiesti, Jud. Vaslui.

Prin prezenta va solicitam sa constatatati ca respectivul Raport nu constituie studiu de impact asupra mediului asa cum cere legislatia in vigoare din considerente pe care le explicitam in continuare.

I. Legislatia in vigoare incidenta

A. Constitutia Romaniei, Articolul 35:

(1) Statul recunoaște dreptul oricărei persoane la un mediu înconjurător sănătos și echilibrat ecologic.

(2) Statul asigură cadrul legislativ pentru exercitarea acestui drept.

(3) Persoanele fizice și juridice au îndatorirea de a proteja și a ameliora mediul înconjurător.

B. Legea Petrolului 238/2004, desi gazele de sist nu sunt definite in aceasta lege, in mod ilegal Hotararile de Guvern de aprobare a acordurilor petroliere au fost emise in baza acestei legi. In

Parlament exista un proiect de lege pentru includerea in legea petrolului a prevederilor privind gazele de sist pentru ca ele nu sunt reglementate legal, fapt recunoscut in avizele proiectului de lege. Acest aspect al vidului legislativ este recunoscut chiar de Ministrul Mediului, situatia devenind una absurda cu accente penale.

C. H.G. 445/2009 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului

D. H.G. 2283/09.12.2004 privind aprobarea Acordului petrolier de concesiune pentru explorare/ dezvoltare/ exploatare în perimetrul EV-2 Bârlad, încheiat între Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Corporația Regal Petroleum

E. Ordinul Nr. 135/76/84/1284 din 10 februarie 2010 privind aprobarea Metodologiei de aplicare a evaluarii impactului asupra mediului pentru proiecte publice si private.

F. Ordinul Agentiei Nationala pentru Resurse Minerale (ANRM) nr. 25/03.02.2011 privind aprobarea preluarii de catre Chevron Romania Holdings BV a licentei de la Regal Petroleum PLC.

G. Avizele ANRM nr. 38 si 39 – C/05.II.2013 pentru aprobarea saparii sondei de explorare Silistea 1A si Popeni 1A.

H. Ordinului nr. 863/2002 al Ministerului Apelor si Protectiei Mediului privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului.

II. Situatia legala a proiectului

1. Proiectul asa cum a fost aprobat prin H.G. 2283/09.12.2004 si Ordinul ANRM nr. 25/03.02.2011 are drept titular (beneficiar) CHEVRON ROMANIA HOLDINGS BV. Desi inregistrata la Registrul Comertului cu J40/9304/2010 din data de 29.09.2010, CHEVRON ROMANIA EXPLORATION AND PRODUCTION SRL, filiala a CHEVRON ROMANIA HOLDINGS BV, nu a intervenit in procesul de transfer al licentei. Conform Legii petrolului **Art. 33** “(1) Persoanele juridice străine care au obținut dreptul de a efectua operațiuni petroliere sunt obligate ca, în termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a acordului petrolier, să înființeze și să mențină, pe toată durata concesiunii și în condițiile acordului petrolier, o filială

sau sucursală cu sediul în România.” Desi avea o filiala in Romania, CHEVRON ROMANIA HOLDINGS BV nu a folosit-o, dar acum in Raport apare drept Beneficiar.

Tot legea petrolului stabileste la art 34 ca “(1) Titularul unui acord petrolier poate transfera altei persoane juridice drepturile dobândite și obligațiile asumate, numai cu aprobarea prealabilă scrisă a autorității competente.” Asadar firma CHEVRON ROMANIA HOLDINGS BV nu a infiintat o filiala, ci a transferat unei firme pe care o controleaza, filiala neimplicata in transferul de la Regal Petroleum, acordul petrolier fara aprobarea ANRM.

2. Legea petrolului stabileste la art 32 ca «Începerea operațiunilor petroliere se autorizează în scris de către autoritatea competentă, în baza autorizațiilor și avizelor impuse de legislația în vigoare.» Constatam cu surprindere ca aceasta prevedere legala este incalcata prin Avizele pentru aprobarea saparii sondelor de explorare. Asadar ANRM a autorizat Beneficiarul sa inceapa operatiunile petroliere fara ca acesta sa aiba toate avizele cerute de lege. Mai mult, este de notorietate ca in mai multe comune din Vaslui unde Chevron a organizat intalniri, sunt interzise prin acte normative in vigoare lucrarile de foraj si constructie de sonde pentru explorarea/exploatarea gazelor de sist.

III. Situatia legala a Raportului privind impactul asupra mediului

1. Acordul petrolier este secretizat in mod arbitrar si ilegal, iar o evaluare a impactului asupra mediului nu poate fi facuta fara cunoasterea exacta a proiectului. Raportul intocmit « partinitor » de catre S.C. HALCROW ROMANIA S.R.L., incalcand Ordinul Nr. 863/2002 ce stipuleaza obligatia de a intocmi un Raport impartial, duce la imposibilitatea luarii unei decizii de acordare a Avizului de mediu. Niciunul dintre membrii Comisiei de Avizare Tehnica si nici un specialist, nici macar Presedintele ANRM nu are acces la textul Acordului petrolier. In aceste conditii, niciunul dintre acestia nu pot lua decizii cu privire la viitorul nostru, la sanatatea noastra si la protectia mediului.

2. Raportul impactului asupra mediului este intocmit de filiale ale unor firme straine, firme ce colaboreaza in SUA. Raportul prezentat trebuie privit cu suspiciune intrucat el nu respecta Ordinul Nr. 863/2002 privind aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii-cadru de evaluare a impactului asupra mediului prin prisma urmatoarelor calitati pe care trebuie sa le aiba un studiu adecvat:

- să conțină o descriere clară a proceselor urmărite;
- să prezinte o structură clară și o secvență logică a informațiilor, de exemplu: impactul potențial, condițiile existente, impactul prognozat (tip, extindere, mărime), posibilitățile de diminuare, mărimea și importanța impactului rezidual;
- să conțină trimiteri bibliografice la sursele de informații folosite;
- să fie concis, cuprinzător și obiectiv;
- să fie imparțial;
- să includa o descriere completă a proiectului propus;
- să folosească diagrame, ilustrații, fotografii și alte materiale grafice;
- să folosească o terminologie consecventă;
- să prezinte un glosar al termenilor folosiți;
- să acopere în mod corespunzător aspectele complexe;
- să conțină o descriere adecvată a metodelor folosite pentru studierea fiecărui aspect de mediu;
- să acopere fiecare aspect de mediu în mod proporțional cu importanța sa;
- să demonstreze consultarea corespunzătoare a tuturor factorilor interesați;
- să includă luarea în considerare a variantelor la proiect;
- să prezinte programul de măsuri pentru limitarea efectelor și pe cel de monitoring;
- să conțină un rezumat fără caracter tehnic;
- să evidențieze modul în care se respectă cerințele altor reglementări.

Lista de control pentru etapa de analiză, prezentată în tabel, constituie un suport pentru

- analiza gradului de conformitate a raportului la studiul de evaluare cu cerințele exprimate în îndrumar și cu ceea ce este acceptat ca fiind o practică bună în procesul de evaluare a impactului asupra mediului. Atunci când se spune despre un raport la studiul de evaluare că este adecvat se are în vedere cât de complet și de potrivit este acest studiu din punct de vedere al procesului de decizie.

Având în vedere cele de mai sus, Raportul prezent nu se poate încadra ca respecta cerințele legale obligatorii de întocmire.

Utilizatorul listei de control va analiza dacă raportul la studiul de evaluare îndeplinește două obiective:

- furnizează decidenților toate informațiile necesare pentru luarea deciziei de emitere sau respingere a acordului de mediu;

- permite comunicarea eficientă cu factorii consultați și cu publicul larg, astfel încât aceștia să poată face co comentarii într-un mod folositor cu privire la proiect și la efectele sale asupra mediului.

2. Conform art. 5 din Anexa 1 a Ordinului Nr. 135/76/84/1284 din 2010

(1) Evaluarea impactului asupra mediului nu poate fi efectuat după ce lucrările de investiție au fost demarate sau proiectele au fost realizate.

(3) În situația în care o investiție se realizează etapizat sau se amplasează pe terenuri aflate în raza teritorială a mai multor unități administrativ-teritoriale învecinate, **evaluarea impactului asupra mediului se realizează pentru întreaga investiție.**

Prin urmare, metodologia de evaluare a impactului asupra mediului este clară și fără echivoc. Datorită modului secret prin care CHEVRON ROMANIA EXPLORATION AND PRODUCTION SRL a demarat investițiile privind executia obligațiilor cuprinse în Acordul petrolier, întocmirea proiectelor de amplasare a sondelor, inclusiv excursia în Polonia cu sateni din comunele unde planuiesc amplasarea sondelor, au încălcat legislația în vigoare.

3. Cea mai gravă situație este încercarea, împreună cu reprezentanții Ministerului Mediului și Schimbărilor Climatice, dar și cu cei ai Agenției Naționale pentru Protecția Mediului și Filiala Vaslui, de a induce în eroare populația cu privire la pericolele pe care le implică executarea Acordului petrolier, de a dezinforma cetățenii susținând că nu este nevoie de studiu de impact asupra mediului pentru întreaga investiție. Din Raportul de impact reiese clar scopul proiectelor propuse, chiar și acestea parțiale: «**Scopul proiectului propus este acela de forare a unei sonde de investigare și de colectare a probelor de teren, pentru determinarea caracteristicilor geologice și fizice ale straturilor traversate prin foraj în vederea evidențierii structurilor geologice cu hidrocarburi, a posibilităților de producție a eventualelor resurse descoperite.**» Chiar din pliantele companiei Chevron stim că evidențierea posibilităților de producție se face numai prin fracturarea hidrolică, adică etapa de explorare experimentală. Rapoartele sunt asadar pline de neadevăruri evidente ce sunt ușor probate tocmai cu documentele Chevron. Mai mult în Raport sunt menționate **masuratorile geofizice de sonda**: « ... **geofizica de sonda furnizează informații care altfel nu ar fi disponibile prin metodele clasice obținute din carote** ». Prin aceste explicații se încearcă ascunderea după cuvinte a procedurii de **fracturare hidrolică**. « ***La final va fi determinată rezistența stratului de interes. Efectuarea încercării de rezistență presupune injectarea sub presiune a unui fluid-apa sărată în stratul de interes în vederea evaluării rezistenței*** »

roci, a permeabilitatii si a presiunii din porii acesteia. Operatia dureaza aproximativ 10 minute, volumul de apa sarata injectata fiind de aproximativ 0.35 m³ dupa care sonda se va tine inchisa sub observatie in scopul monitorizarii presiunii din aceasta. »

Raportul omite cele mai importante aspecte in aceasta faza, care **depaseste evident etapa de prevalare a probelor solide, a carotelor**, si anume presiunea fluidului, dar este si vag indicand si o cantitate mica de lichid, fara sa precizeze volumul acesteia. Acesti factori nu puteau fi prezentati, desi legislatia obliga, pentru ca ar demonstra ca se efectueaza in fapt si etapa de explorare experimentală. Forajul pana la 4300 m nu exclude forajul orizontal, intrucat adancimea ramane evident constanta. Explicatiile din Rapoarte sunt extrem de sumare, formulari tipice incercarii de a ascunde date importante. Tocmai procesul care depaseste stadiul de studiere a carotelor este prezentat lacunar, desi la inceput se mentioneaza de mai multe ori in mod expres ca operatiunile se opresc la extragerea carotelor.

IV. Probleme ale aspectelor prezentate in Raport

1. Proiectul descrie intr-un mod echivoc operatiunile tehnice, precum si masurile de prevenire a incidentelor cu efecte asupra mediului, insistand asupra unor detalii nu prea importante si omitand sa expliciteze detaliile cele mai importante, cum ar fi studiile geofizice de sonda. Prevederile pentru monitorizarea mediului sunt generale si fara responsabilitati clare. Intreaga monitorizare nu apartine autoritatilor statului, ci titularului de proiect. Conditiiile de realizare a proiectului se refera preponderent la aspecte precum starea tehnica a unor camioane decat la starea tehnica si operarea echipamentelor de foraj. Aici se pare ca serviciile sunt externalizate. In acest caz trebuie obligatoriu evaluata firma implicata in foraj. Cel mai grav caz este modul in care este tratat consumul urias de apa la o sonda. Practic, aproximativ 2 milioane de litri de apa sunt necesari intr-un timp foarte scurt, iar provenienta apei este de la firma SC AQUAVAS SA Negresti, firma care obtine apa prin captare subterana. Un caz recent este cel al comunei Pietroasele, jud. Buzau unde amplasarea unei firme de imbuteliere a apei a captat prea multa apa pentru a-si mari productia si a epuizat panza freatica a comunei cu sate aflate ca si in zona Puiesti pe dealuri si vai. Raportul nu mentioneaza nimic despre acest potential pericol, fapt real similar intamplat in urma cu 4 ani in jud. Buzau. Rezolvarea atunci a fost prin alimentarea satenilor cu cisterene cu apa si construirea unui sistem de distributie de apa in comuna. Toate aceste costuri fiind suportate tot de catre oameni din bugetul local.

2. Procesul de foraj la adancimi de 4300m in roca de acest tip utilizeaza 1600mc de apa (1,6 milioane de kg) pentru foraj, 500 mc de apa pentru prepararea cimentului impreuna cu aproape 500.000 kg de substante chimice, in majoritate toxice. Volumul de roca forat este de 1500 mc, cantitate ce se adauga celorlalte deseuri de foraj. Acest amestec impreuna cu roca rezultata in urma forajului dupa decantare, nu poate fi dusa direct la statia de epurare, intrucat nu se cunoaste compozitia namolului rezultat, dar exista o mare probabilitate ca acesta sa contina substante radioactive. Proiectul nu propune solutii de rezolvare a acestei probleme. Mai mult, serviciile de gestionare a deseurilor este externalizat, ceea ce implica verificarea in prealabil a tuturor aspectelor legate de firma ce va gestiona deseurile. Aceste cantitati imense de apa, detritus, noriu de foraj, aditivi, daca inclinam sa credem raportul, trebuie transportate la o staie specializata de epurare. Aceasta inseamna ca 6 autocamioane/basculante de 40t sa traverseze drumul judetean. Starea drumului judetean este una destul de proasta datorita crapaturilor, gropilor si chiar alunecarii terasamentului si deformarea caii de rulaj. Mai mult drumul trece prin sate la mica distanta de casele localnicilor. Raportul nu contine nici o precizare legata de impactul asupra drumului, asupra podului peste Tutova, asupra caselor din zona la trecerea unui numar impresionant de masini de foarte mare tonaj. Defectele drumului provoaca vibratii. In istoria recenta exista cazul distrugerii drumurilor judetene adiacente Autostrazii Bechtel, datorita btraficului camioanelor grele de 40t in numar mare si intr-o perioada de timp scurta. Drumurile judetene nu sunt construite pentru a respecta cerintele traficului masinilor de 40t. Cu fiecare camion fisurile se largesc, iar soseaua isi accentueaza alunecarea.
3. Amplasarea sondei se face cu ocuparea unei suprafete de aproximativ trei ori mai mare decat suprafata utila instalatiilor de foraj, urmarea fiind retragerea din circuitul agricol a unui teren suplimentar, ocupat fara scop declarat pe o perioada indelungata. Raportul nu analizeaza impactul activitatii industriale intr-o zona agricola de categoria A, adica de securitate alimentara si ignora emisiile de noxe in imediata vecinatate a culturilor, noxe care influenteaza cresterea plantelor si favorizeaza absorbtia lor in produsele agricole finale destinate consumului.
4. Numarul persoanelor afectate nu a fost luat in calcul, nici prin prisma hotararilor Consiliilor Locale ale comunelor, nici ca urmare a exprimarii libere a cetatenilor in numeroase ocazii de-a lungul anilor 2012 si 2013 cu privire la explorarea si exploatarea

gazelor de sist. Enumerarea « beneficiilor », adica locuri de munca si taxe sunt formale fara indicatori nici macar aproximativi. De la inceputul lucrarilor la Pungesti, Consiliul Local nu a incasat niciun ban.

5. Referitor la controlul emisiilor de poluanti in mediu, prelevarea de probe de apa de la adancimile specificate de dvs (maximum 75m) nu asigura in suficienta masura referinta starii initiale a calitatii apelor freatice si acviferelor din zonele amplasamentelor, intrucat in judetul Vaslui, pentru alimentarea cu apa exista foraje cu adancimi de peste 100m.
6. Referitor la controlul emisiilor de poluanti in mediu, consideram ca prelevarea de probe de sol de la adancimile specificate de dvs (maximum 1m) nu asigura in suficienta masura referinta starii initiale a calitatii solului din zonele amplasamentelor.
7. Raportul demonstreaza ca se efectueaza fracturare hidraulica mascata sub forma de studii geofizice de sonda, studii care in literatura nu se regasesc cu sumara descriere din Rapoarte.
8. Conform Art. 5 (2) din HG 445/2009, « **evaluarea impactului asupra mediului identifică, descrie și evaluează, în mod corespunzător și pentru fiecare caz, în conformitate cu prevederile prezentei hotărâri, efectele directe și indirecte ale unui proiect asupra următorilor factori:**

a) ființe umane, faună și floră;..... ». Din acest punct de vedere, Raportul de impact nu aduc nici o lamurire cu privire la impactul asupra sanatatii umane. Recent au fost publicate studii care demonstreaza efectele nocive ale explorarii/exploatariei gazelor de sist in Colorado. Raportul omite orice detaliu cu privire la studiile existente, dar mai ales, la raportul Parlamentului European cu privire la riscul asociat. Din Raportul de impact lipsesc total factorii de risc asociati folosirii anumitor compusi pentru foraj, firma **MINTIND prin OMISIUNE** in legatura cu pericolele substantelor pentru sanatatea oamenilor, unele volatile. In anexa E a proiectului de la Popeni 1A acestea sunt prezentate si sin tabel se observa factorii de risc din care amintim: provocarea cancerului prin inhalare, leziuni ale organelor prin expunere prelungita sau repetata, iritatii, arsuri ale pielii si oculare, etc.

9. Ministerul apelor si padurilor a anuntat demararea unui studiu de impact al fracturarii hidraulice asupra apelor, studiu cu termen de finalizare la finalul anului 2013. Graba acordarii avizelor de mediu fara existenta studiilor comandate chiar de autoritati nu

reprezinta o atitudine constitutională și legală din partea autorităților de mediu. Firma Chevron a venit la Puiesti însoțită de Jandarmerie pentru a prezenta în mod vădit fals implicațiile explorării/exploatarei gazelor de sist și au ales să mituiască localnici și copii în loc să organizeze dezbateri publice cu comunitatea locală. Acest comportament încalca Convenția de la Aarhus transpusă în lege în România, iar organizarea unei așa-zise consultări publice în care autoritățile susțin în mod vădit partea companiei în detrimentul informării și analizei reale încalca dreptul comunității la a-și decide propria cale de urmat.

10. În cazul proiectelor de anvergură, cu impact potențial asupra mediului foarte mare se au în vedere părerea publicului și a consultantilor, precum și existența unor controverse. Subiectul de față conține toate aceste aspecte, necesitatea unor studii de impact reale, imparțiale este absolut necesară. Răspunderea nu poate fi transferată pe baza Rapoartelor făcute de o companie prietenă, ale căror companii mamă sunt parteneri de afaceri în SUA și în lume în domeniul gazelor de sist, ambele fiind acuzate de producerea unor dezastre ecologice. Mai mult, firma Schlumberger raportează un procent de până la 60% din totalul sondelor de petrol și gaze naturale clasice și neconvenționale cu probleme de scurgeri. Invocarea faptului că în România au fost executate foraje în trecut nu reprezintă o garanție pentru protejarea mediului și a vieții întrucât în majoritate au fost executate în perioada dictaturii când nu existau norme de mediu.

(ex. http://www.slb.com/~media/Files/resources/oilfield_review/ors03/aut03/p62_76.ashx)

Protecția mediului reprezintă ansamblul măsurilor preventive pe care autoritățile statului sunt obligate prin lege să le aplice pentru apararea drepturilor constituționale fundamentale la un mediu sanatos. Companiile care vor să deruleze proiecte cu impact negativ asupra mediului, impact probat în SUA, trebuie să aibă un comportament de respect total a prevederilor legale în vigoare. Orice abatere de la normele legale înseamnă un risc iminent pentru producerea de incidente cu efecte negative asupra mediului. Compania Chevron Romania Exploration and Production SRL este o filială a firmei Chevron din SUA. Istoricul lucrărilor efectuate de această firmă și, mai ales, incidentele în care a fost implicată trebuie să reprezinte punctul de plecare pentru constatarea gradului de credibilitate a companiei ce dorește să efectueze lucrări deosebit de periculoase, interzise în multe țări europene, dar și în SUA. Chiar Uniunea Europeană încă nu are un răspuns față de întrebările ridicate de cetățenii Europei cu privire la pericolele explorării și exploatarei gazelor de sist, hidrocarburi situate în strate geologice asociate deseori cu substanțe radioactive.

Istoricul Chevron contine mai multe incidente si incercari de ascunderea a nivelelor reale de poluare, factori importanti in orice evaluare de mediu ce implica aceasta companie si filialele sale :

1. In Richmond, California, SUA, Chevron este anchetata dupa ce, in 2012, a fost descoperita o conducta ce evita detectoarele de gaz pentru a evita monitorizarea agentilor de poluare eliberati in atmosfera.
2. Cazul din Lago Agrio, Ecuador este celebru pentru uriasa amenda de 19 miliarde de dolari pe care Chevron refuza sa o plateasca.
3. Curtea de apel din Argentina a mentinut sechestrul pe activele Chevron dupa poluarea Amazonului.

Astfel de exemple se pot regasi in Romania curand, in principal datorita lipsei totale a organismelor de control si a coruptiei generalizate dublata de incompetenta.

Cerem Agentiei Pentru Protectia Mediului Vaslui respectarea indatoririlor constitutionale si legale privind ameliorarea si protectia mediului si avizarea negativa a Rapoartului CHEVRON ROMANIA EXPLORATION AND PRODUCTION SRL pentru motivele de mai sus.

18.12.2013

Presedinte,

Dr. George Epurescu

